

Atakan
HATİPOĞLU

Yaşlanan toplumun ölen siyaseti

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **İsmail Bahçivan**, "Son 5 yılda yaşlı nüfusu yüzde 21,4 artarak 8 milyon 722 bin oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2018 yılında yüzde 8,8 iken, 2023 yılında bu oran yüzde 10,2'ye yükseldi. Kritik bir duruma karşı karşıya olduğumuz aşılabilir" diye konuştu. Nüfus artış hızımızın düştüğü, genç işsizliğinin ironik bir hal aldığı ve orta gelir tuzağı koşulları altında nüfusun beklenenden hızlı yaşlandığı bir manzara ile karşı karşıyayız. Başkan Bahçivan, bu durumun ekonomik dengeler açısından anlamının toplumun genel tüketim kaplılarında, kamu mali dengelerinde, işgücünün üretkenlik düzeyinde ve ülkenin büyüme potansiyelinde etkilere varması olduğunu belirtti.

Yaşlanma sorununun ağırlığı ile ilk kez pandemi döneminin eve kapanmaları sırasında karşılaştık. 2020 yılında bu kışta: "Son beş yıldaki artışın % 22 civarında olduğu düşünülürse, sadece yirmi-otuz yıl içinde yaşlanan oranı Türkiye nüfusunun beşte birine yükselecek. Türkiye nüfusunun 100 milyon olduğu bu koşullarda, yaşlı nüfus 20 milyon olacak. Yaşlılık gerçeği ile yüzleşmemiz gerekiyor" diye yazmıştı.

Bugün özellikle yaşlı erkekler açısından kahvehanelerde gördüğümüz manzara, emeklilik sonrasındaki zamanın adeta ölümlü bekleyerek gün dolmayan insanları gösteriyor. Oysa yaşlılık çağı meslekten kopuş olsa da hayattan kopuş anlamına gelmemeli. Hayat kalitesinin düşmemesi, yaratacak üretkenliğin sürmesi ile mümkün. Üretimde dayalı bir ekonomik sistem, nasıl siyaset-egitim-ekonomi zincirinin doğru kurulmasını gerektiriyorsa, üretimden düşen nüfusun da sosyo-kültürel hayata başlanın doğru kurulmasını gerektiriyor. Bugün yaşlıların işgücüne katılma oranının artması eğiliminde olmasa, üretim ekonomisi yönünde bir gelişmeden kaynaklanmıyor. Aksine üretimden kopan bir ekonomide yükselişin artmasına bağlı bir presaryasyon eğilimini gösteriyor. Emeklilik maasının yetersizliği nedeniyle, yeniden ucuz işgücü piyasasına dâhil olma zorunluluğunu yanı...

Siyaseti rant paylaşma ve kayıplı kavga düzeyinde kavrayan bir seviye için, **İSO başlanmasını** yaptığı uyan dip-siz kuyuya atılmış bir taş... Oysa insan kaynaklarımızı planlamak, son tablikle geleceğimizi planlamak demektir. Plan fileri ise hayatın rasyonel kavranmasını gerektiren modernliğin ürünü. Bu açıdan bakıldığında giderek yaşanacağı görülen bir nüfusun toplumsal bütünleşmesini, ihtiyaçlarını ve üretim sistemine yeniden katılımını planlamak Türkiye'de siyasetin çapına iki gömlek fazla gelen bir ilah.

Türkiye'de siyasetin yapısal özellikleri haline gelmiş olan popülizm ve demagoji, partilerin kafaalarını sadece bugünün meselelerine görmesine neden oluyor. Üstelik onlar da kamu kaynaklarının yağmalanması üzerinden "çözme" çabılıyor. Geleceğin planlanması, kaynakların rasyonel dağıtılması, siyasetin uzun vadeli ve köklü çözümler üzerine yani fikir, analiz ve program üzerine inşa edilmesi bu tarz siyasetin yeteneklerinin dışındadır. Toplum yaşlanıyor ama siyaset çoktan ölmüş durumda. Yaşlılar denilince popülizm sistem partilerinin adına sadece belediyelerin vereceği evde bakım hizmetleri ve bu sayede alınacak oylar gelebiliyor.

Oysa bu işin sadece bir yönü. Yakın gelecekte yaşlı nüfusun sağlık başta olmak üzere ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanması için kamu bütçesinden giderek daha büyük paylar ve daha fazla sayıda kadronun alınması bir zorunluluk. Yaşlılık dünyanın büyük kısmında olduğu gibi, Türkiye'de de, en önemli toplumsal sorunlar sıralamasında giderek yılan doğru tirmanıyor. Bu nedenle belediye hizmetleri yalıtılmadan çok daha katıncı bir bulaş açısı ile ele alınmak zorunda. Bir başka deyişle yaşlılık bakımının felsefesi değişmeli. Ancak o zaman yaşlanmayı sadece "tehlike" olarak görmekten kurtulabiliriz.